

SÁROSPATAKI

IFJUSÁGI KÖZLÖNY

XLVIII. ÉVFOLYAM

Főszerkesztő:
TÓTH LAJOS

Társzerkesztők:
Majoros István, Hegedűs Imre,
Bodnár István, Gutper Imre

Felelős szerkesztő:
KALMÁR LAJOS

1932. OKTÓBER HÓ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS
KIADÓHIVATAL:
SÁROSPATAK
FŐISKOLA.

MEGJELENIK JULIUS ÉS
AUGUSZTUS HÓ KIVÉ-
TELÉVEL HAVONKÉNT.

ELŐFIZETÉS:
EGÉSZ ÉVRE 3 P
FÉL ÉVRE 1.50 P
EGYES SZÁM 30 FILL.

Hrs.

Úrv. Károlyi Istvánné

urasszonynak

Sárospatak.

TARTALOM:

Felelős—Figyelő: !. — Bodnár István: 5—10
százalék üzen a szervezetlen 20.000-nek! —
Emödy Zoltán: A különböző ifjúsági mozgal-
mak ismertetése. — Novotny Gyula: Beszél-
getés püspökünkkel. — Nagy István: Tanár
Úr kérem! — Novotny Gyula: Öreg diákok.
— Gr. Haller Gábor: Régi-magamtól elbűcsu-
zom (Vers). — Mészáros Vince: Itt lenn....
(Vers). — Fürjész István: Tükör előtt. — Mak-
lári P. M.: Csak mindig az igazságot! Dr. Rác-
z Lajos: Válaszul. — Könyvismertetés. — Szabó
Lajos: Lövey Dániel. — Hireink. — Kazay
József: Grafologia. — Szerkesztői üzenetek.

40 év óta áll fenn
id. Szepessy István
villanyerőre berendezett
sütődéje.

Sárospatak legrégebb, legked-
veltebb péküzlete.

Minden nap friss
péksütemények,
fehér és barna kenyerek.

Fodrász-

és borbélymunkák

Sárospatak,

☞ a Patikaközben. ☞

legpontosabban eszközöltetnek

Dobozy István

*a diákság felkarolt borbély- és fodrász-
mesterének modern műtermében.*

**Szórakozni jól
és olcsón**

csak a

Comenius Mozgóban

lehet,

mert állandóan a legjobb han-
gos filmek kerülnek műsorra.

**Diákoknak
kedvezmény!**

**A
diákság
legolcsóbb
bevásárlási
forrása!**

Illatszere, pipere és
divatáru cikkekben

NEUMANN MÓR

! KEVES EMBER SZOKTA ELOLVASNI A VEZÉRCIKKET s még sem tudja a szerkesztő elhagyni. Hiába, szokás. A „Református Diákmozgalom“-nál és a „Korunk szavá“-nál egy nagyon ügyes újítást láttunk: nem irnak egy vezércikket, hanem több vezércikkecskét. Mi is utánozzuk őket, nem amiatt a bizonyos majomszokás miatt, hanem, mert látjuk, hogy jó. Ma különben sincs szükség a hosszú fecsegésre; a mai ember türelmetlen s nem bírja a „dumát.“ Egyszerűen s világosan s főleg röviden kell beszélni !!!

TULSÁGOSAN SOKAT BESZÉLNEK ma már az ifjúságról. Szaporítjuk mi is egy kicsit a szót! Ennek az ifjúságnak az a legkellemetlenebb, hogy nem értik meg az öregek s nem is veszik komolyan. Igen, mert ők más éghajlat alatt születtek, amikor a jó tanács mellé kalácsot is szoktak osztogatni. A mi öregeink nemhogy tanácsot nem adnak (mert nem tudnak), hanem megállapítják rólunk, hogy fenegyerekek vagyunk. — Ez az ifjúság kezdettől fogva csak megszorításokkal él; amikor kicsi volt, gyakran hamis tejet (sokszor azt se), játékszer helyett kavicsot kapott. Az iskolában jobban kellett neki görnyedni, mint a régieknek (pedig kényelmesebbek a modern padok), azért, mert nekünk többet kellett tanulni, mint abban a rádiótlan világban. Abban a jó békevilágban az iskola-padból mindjárt kényelmes hivatali székbe került az ember s most nemhogy leülhetne az ujdonsült tekintetes úr, hanem az utcán kell ácsorognia. Próbáljon csak állást keresni, majd adnak neki! Kell az öregeknek! — Teher alatt nő a pálma. — Mi mindezek dacára örömmel látjuk, hogy a *mai ifjúságnak tekintélyes része külön minden idők ifjúságánál.* Ezt még azoknak az öregeknek is be kell vallani, akik tőlünk várják, hogy korrigáljuk azt, amit ők elrontottak. — Lollyd George mondotta egyszer az angol egyetemisták előtt: „Mi, öregek, kátyúba vittük a világ szekerét“. Az öregek elvárják tőlünk, hogy mi cipeljük ki onnan. Jól van, mi kihúzzuk, de akkor öregek, félre az útból !!!

„DRÁGA HELY EZ A KÖZPONTI, tegnap még negyven pengőm volt s most nincs egy garasom se“, mondotta a napokban egy jampecoskodó, úgynevezett felvágós ifjunc. — Az ilyen fiatal emberektől még mi sem vagyunk elragadtatva, pláne, ha azok még nagyon is fiatalok. Pataki diák, vesdd ki magad közül az ilyeneket !!!

NE IDEOLOGIZALJUNK MÁR ANNYIT. Sok szó között elvész a tett. Meg kell már egyszer fogni a dolog végét. Diáknyelven úgy hívják ezt a sok szóbeszédet, hogy hantesz. Nincs semmi értelme annak, ha csak megmondjuk, hogy mit, hogyan kellene megcsinálni. Fogjuk be a szánkat, és neki! Csülökre egyszer már magyar!!!

Felelős.

MEGHATÓ VOLT A SEGÉDLELKÉSZEK ÜNNEPÉLYES KIBOCSÁJTÁSA. Csupa tűz, csupa lendület, csupa induláshoz kifeszült akarás, mámoros, boldog ujjongás telítette a templom levegőjét.

Érdekes, az indulás pillanatában boldog volt valahány, de ki tudja *hányan fognak boldogan meg is érkezni?*

Adja Isten, hogy valahányan! . . .

(Figyelő.)

5—10 százalék üzen a szervezetlen 20.000-nek!

Nézzétek, hogy tétováznak... Még nem harapot beléjük talán a fizetésleszállítás? Még mindig az „ámbituson“ pipázó táblabírós és parasztos tanítók korát éljük? Még ma is vérig romantika számunkra az élet?

A tények igenlenek a kérdéseimre! Nézz szét, barátom és látni kell, ha látó szemed van, hogy a tanítóság nem teljesítette a feladatát!!! Sőt ma sem teljesíti!!! (Tisztelet a kivételnek.) Csökönyös. Egyéniségtelen. Elavult frázisokat nyargal. Ki kellene cserélni az egész belső embert! Lássátok már be, hogy a demagógia lejárta magát! A vad és cinikus nemzetieskedés, a határok felé való ökölmotogató eljátszotta legvakmerőbb játékát; a világháborút. És a tanítóság és a vidék intelligenciája, amelyik, — hogy elszakadt az iskolától, még kevesebbet olvas, még kevesebbet képezi egyénekenként-egyénekenként magát, — nem veszi észre, hogy az iskolapadokból és az állástalanok ezreiből néhányan lesajnáljuk és kiröhögjük maradiságukat. Nem látják, hogy az ifjuság 5—10 százalék magába néz. A világba néz. Tataroz. Készül a harcra. Nem a levitézlett „30 évesek“, „új tanítók“ stb.-ek lejárt, levegő- és mennyország-idealizmusa a mienk! Szemébe nézünk a bajoknak és talán úgy leszünk idealisták.(?) Ha évekig nem lesz állásunk, akkor is mások leszünk. Nekünk, a tehetetlen bábként tötyögő ifjuság 5—10 százalékának integethet boros pohárral a jegyző és a pap meg a tanítótestvér! Ez az az annyit hangoztatott feladatteljesítés? Kókadt fejjel ülni boros asztalnál kivilágos virradatig? Elvenni a szakácsnét? A bejárónővel vadházasságban élni? Mi túl vagyunk az ő „félzett“ erkölcsükön. Még az sem érv a tények ellen, hogy bújában tesz a tanító minden rosszat. Mi túl vagyunk a szemtelen cinizmuson, amivel a tanítóságot kezelik! Maholnap nem lesz kenyér! Koldusok leszünk! Csak az kap állást, akit valamiféle miniszter ajánl. A butaság meghátrál, aljaskodik, de mi képezzük magunkat és mindent, amit a születés, idő és tér, e három predestináló erő nem adott, megtermi az eszünk és szorgalmunk! Készülünk, hogy 20.000 tanítót a testvériség pedagógiájával fronttá kovácsoljunk!

Túl az ifjúság elméletekbe görnyedésén, szervezkedni akarunk! Sem a szoc. dem., sem a kommunizmus, sem a felinjekciózott kapitalista pártok nem kelleneek!! Ne használjanak minket meggyőződésünk ellenére is politikai piszkosságok szócsövének (hisz piszkosság minden politika). Fizetést adjanak, hogy a nevelés fontos és nagy munkáját anyagi bajok nélkül végezhessek. 70—100 pengős állások, segédtanítókodás, cinizmus, megint buta tömeget nevel!! — Olyan így a magyar mezőn a tanítás, mint egy színjátszás! Vagy még ezután is *csak* emberanyagot neveljünk a jövő háború mészárszékére?? Okosabb fej, tudásvágy felébresztése, egymásért való felelősség, ez a mi új pedagógiai kívánságunkból egy mákszemnyi! Ne azonosítsák szociális követelésünket kommunizmussal. A félreértésből harc lesz. A harcban az idős egyszer összeesik! Józan forrongásunkat értsék meg. Minden kor új arcú ifjúságot, új vallást és „megváltó” áramlatot szül. Értsenek meg bennünket az öreg tanítók. Hisz minden bűn a tudatlanság szüleménye. Semmi sem bűn, ami természetes! Ha egyszer a baj, aminek ők az okai, felordít, biztos nagy megszeppenés lesz! Ezért tegyenek valamit. Kérjenek. Érveljenek. — Németországban 240 M-t kap a kezdő tanító. Ausztriában 140 schillinget. Nálunk 70—80 pengőt. Ne balkánizálódjunk. Huszezen huszonötezer felé ne húzzunk! Ha nektek, tanítótestvéreim, tetszik az életetek, tegyétek! De az életetekre; a tengődésre, perpatvarokra, mennyasszonycsalásos borozásokra felkacagunk néhányan. Ma csak 5—10 százalék. De kovász vagyunk. Erők eredője vagyunk!! Öntudatlan emberek erő-eredője!! Sírás, kacagás és férfiú vagyunk. Kereszt, csillag és cicoma nélkül emberek. Krisztus, Marx, Engels, Ady, Petőfi, Arany, Móricz, Zilahy, Szabó D., mind ad nekünk valamit, amivel nagyobb darab kerényt és szellemi megalégedést adhatunk!!! Ezért üzenünk ma, mikor hátraarcot csinál az ifjúságunk 5—10 százaléka a frázisoknak!!!

Bodnár István
V. é. tn.

A különböző ifjúsági mozgalmak ismertetése.

Néhány szó a Márciusi Fialokról.

Ez esztendő tavaszán, március derekán épen, egy kicsiny csoport nagy útra indult. Programot adott *vitéz Bajcsy-Zsilinszky* Endre lapjában: az Előörsben és nyomban megindította munkáját a program alapján. Nem teszünk mást, — mondja ez a beköszöntő írás, — csak vállaljuk azokat a *természetes kötelességeket*, melyeket semmiféle fiatal csoportosulás sem mert, vagy akart eddig *a maguk egészében* vállalni; csak bátran nekivágunk a magyar tennivalók erdejének.

Mik ezek a tennivalók? Mik is a Márciusi Fialatok közelebbi célkitűzései? Ezekre a kérdésekre a program tizenkét pontja adja meg a feletet, megrajzolván egyben a csoport gondolkodásának főbb irányvonalait is.

1. Megcsináljuk a *faluszemináriumot* és rajta keresztül az *intellektuális fiatalok és a magyar falu közvetlen, bonthatatlan szövetségét*.

2. Megkezdjük az egész magyar múlt és jelen független, bátor, egye-

dül az értékek tiszta hierarchiája által irányított átértékelését. A magyar szellemi élet álértékek, félértékek, hamis tradíciók és hazugságok szörnyű zagyvasága. Véle nem mehetünk a nagy, tiszta dolgozó rétegek felé, hanem csakis *a tiszta értékek egyességével*. A tiszta magyar értékek egyessége alkothat egyedül itten egészséges kultúrát, morált és közéleti levegőt.

3. *Néplönvtári füzeteket* akarunk kiadni, melyek a magyar és az egész emberi kultúra nagy, örök, tehát mindenkihez szóló termékeit adnák, olcsón és tudatos rendben, a ponyvatermés mai áradásában.

4. Közös hazánk a Dunavölgye és testvéreink a népei, minden pillanatnyilag ellenünk irányuló gyűlölet ellenére is. Ezt az ősi elszakított testvériséget akarjuk felébrasztani és kulturális közeledés útján ápolni.

5. Nem engedhetjük a fiatal magyarságot egy-egy elhatárolt életterületre szorítani. Vállaljuk *a magyar élet teljességét*, állást akarunk foglalni minden kérdésben és *mindig a teremtők, dolgozók és szenvedők mellett fogunk állani*.

6. Elsőrangú kötelességünknek tartjuk *a fiatal magyar értékek kultuszát*, a fiatal írók, gondolkodók és művészek termésének a nagy közösség felé való propagálását.

7. Testvéri együttműködést akarunk a fiatal parasztsággal és munkássággal.

8. Meg akarjuk indítani a *népfőiskolák szervezését*. Ez lesz a holnapi Magyarország *legfontosabb iskolája*. Szemináriumot fogunk szervezni, mely a népfőiskolák vezetésére neveli a fiatalokat.

9. Tanulmányutakat rendezünk *hazafelé*, tehát a falu, a gyárak, a nyomortanyák, a műhelyek felé. Meg

akarjuk rajzolni *a mai Magyarországot leplezetlen, valódi szociális arcát* és ennek nyomában össze fogjuk foglalni a magyar tennivalók összességét.

10. *Közös édesanyánk a magyar parasztság*, mindig hűek maradunk hozzá. A népérdekek a legelső magyar érdekek. Az új Magyarországot a nagy népi rétegekre, a magyar kultúrát a nagyszerű ősi népkultúrára akarjuk építeni.

11. Egyetemes magyar célokat tűztünk ki, tehát szívesen látunk felekezeti különbségnélkül minden fiatal magyart, ki közös célok felé tart.

12. Életformánk a *heroizmus*, Csonkaié, Hajnóczyé, Bessenyeié, Kazinczyé, a reformkorszaké, Petőfié, Ady Endréé. S e heroizmus szépsége és tisztasága fiatalságunk értelme, legfőbb törvénye és jussa. Sohasem adjuk fel, sohasem hagyjuk el!

Programadás után a Márciusi Fiatalok azonnal munkához láttak. A szemináriumban idáig 12 vitaestet tartottak. Előadók voltak: *Féja Géza* (A magyar kulturpolitika problémái), *Földessy Gyula* (Ady Endre magyarsága), *Simándy Pál* (A vallás mai kérdései), *Gogolák Lajos* (A Felvidék ifjusága), *Katona Jenő* (A magyar fiatalság arca, A választójogi harcok története), *ifj. Marton János* és *Gonda Ferenc* (A falukérdés), *Keszthelyi Nándor* (Földbirtokpolitika), *Héthelyi László* és *Lőb István* (A választójogi reform), *Gunda Béla* (A tanyai cselédség szociográfiája, Berzevinczy Gergely működése), *Halmos Béla* (A telepítés). A szeptemberi új szezont *ifj. Marton János* előadása (A ruthéniség helyzete) vezette be.

A Márciusi Fiatalok csoportja szervezetileg a Nemzeti Radikális Párt autonóm részét képezi. Mint ilyen,

megalakult, vagy alakulóban van a fővároson kívül a következő centrumokban: Hajdúböszörmény, Debrecen, Szeged, Döbrököz és Miskolcon. A budapesti csoportot egy öttagú vezetőség kormányozza, *Féja Géza* vezetésével. E szezonban már három párhuzamos szeminárium kezd meg működését: *irodalmi és művészeti* (vezeti: *Féja Géza*), *sociológiai s gazdasági* (vezeti: *Gonda*

Béla) és *történelmi* (vezeti: *Katona Jenő*).

Tizenhatan indultak, márciusi fiatalok, március idusán. Azóta ez a szám megtízszereződött és meghúszszorozódott; kemény lépésekkel menetel a magyar jövő felé és áldozatosan, felkészülten dolgozik az új Magyarország megépítésén az eljövő új reformkorszak márciusi ifjúsága. Budapest. *Emődý Zoltán*.

BESZÉLGETÉS PÜSPÖKÜNKKEL

A THEOLÓGUSOK GYAKORLATI MUNKÁJÁRÓL.

A vidám, nótaszótól haños öreg Avas közvetlen tövében, a régmúlt emlékeit visszasíró papszeri, jobbára kálvinista hajlékok gyűrűjében húzódik meg főpásztorunk ősi paróchiája. A várost szemlélő idegen külsejéről ítélve meg sem sejti, hogy a csendes kúria öreg bibliás és zoltárénekes szobát az Uristen a szakadatlan munka hajlékává emelte. A népes miskolci eklézsia, a megújodását váró tiszáninneri egyházkerület innen várja és kapja fejlődésének irányelveit. Innen várják a szürke hétköznapi terhei alatt nyögő és roskadozó, éhes és rongyos, kifosztott és összetört bánatos szívű emberek felemeltetésüket és megmentésüket. Csodálatosan, ennek a naponta százzszámra zörgető, kilincselő, kívánalmakkal teli embersornak mindenik tagja kap, ha csak pár pillanatot is a szívét osztogató püspök idejéből.

Ott vagyok, látom az emberfeletti munkát s csodálkozással szemlélem a munka egy másik virágát, pataki fiainak szánt újabb, nagyszerű terveit.

Fiam, értetek élek és dolgozom!

Őszinte ember lévén — elmondom — látom azt, hogy a pataki diák gyakorlati képzettsége nem áll arányban szellemi felkészültségével. Szeretném tehát, ha ezen minél előbb segítenénk. A tervem az, hogy a főiskola megszűnt jogi fakultásán nagy eredményeket felmutató „Páncél vármegye” mintájára, a theologusok seregéből gyülekezetet alakítunk. Természetesen, amint az említett ifjúsági testületnek megvoltak a maga szervei, úgy e gyülekezet felállítását is, a rendesen működő — szervezetekkel kiépített — egyházközségek formájára gondolom.

Az egyházközség rendes keretek között megalakul. Választ magának presbiteriumot, kurátort, lelkészt, kántort, tanítót, (vasárnapi iskolához) egyházfit. (Itt egyik negyedéves, igen alkalmas kollégánkra gondoltam.) Felállítja az iskolaszéket. Alakít belmissziós, karitatív, kórházlátogató és gazdasági bizottságokat. Tart közgyűléseket, presbiteri üléseket, azon megvitatja az egyház életéhez szükséges teendőket; foglalkozik az esperesi és püspöki körlevelek tartalmával, tanulmányozza

azok végrehajtását. Készít költségvetést és zárszámadást. Javaslatait bemutatja a közgyűlésnek. Anyakönyvi hivatala — rendes nyomtatványokon — vezeti s nyilvántartja a gyülekezet állagát. Statisztikát vezet. Fegyelmi bírósága, az egyház-községek életében előforduló konkrét eseteket megvitatás tárgyává tesz. Tanulmányozza a reverzális, áttérés és kitérés kérdéseket. Egy szóval éli azt a gyülekezeti életet, mely gyakorlatot és adminisztrációt ölel fel.

Eddig a tervezet a maga vázlatában. Ezzel kapcsolatban érdeklődtem

Szabó Zoltán nagytiszteletű úrnál, theológiánk gyakorlati professzoránál, aki már értesülve az elgondolásról, — mint mondotta —, első hallásra is nagyon szimpatikus terv és minden lehetősége megvan ahhoz, hogy ez év második szemeszterében megvalósuljon.

E pár soros cikk csupán előfutárként készült, hogy az arra illethekek már jóelőre is foglalkozva a nagyjelentőségű tervvel, hasznos meglátásaikkal és terveikkel kiegészítve, valóságra tudják váltani.

Novotny Gyula.

T A N Á R Ú R K É R E M !

ELOLVASTAM AZ ELEK BÁCSI MESÉSKÖNYVÉT.

„Feltétlen erkölcsös mesék padratett kezű, jó gyermekek részére.“
 Kiadta: az Erkölcsi Happy End Kiadóhivatala. Szerző: Elek bácsi, Tanár Ur kérem, ugy-e nem haragszik, hogy a tartalmát nem tudom pontosan, de ezt majd a tartalomfüzetemben le fogom írni és én most ünnepélyesen megígérem, hogy csak ilyen jó és irodalmi színvonalu könyveket fogok olvasni. Elsősorban is ígérem, hogy soha többet Ady Endrétől egy verset el nem olvasok és azt a harminc egynéhányat, amit megtanultam, el fogom felejtetni éspedig azzal, hogy egy hétig reggeltől estig Szabolcska verseket fogok tanulni. Mert ugye nem olvashatok olyan erkölcsrontó és destruktív költőt, aki olyan verset irt, mint a Jó Csönd-herceg előtt, vagy az Ős Kaján, amiktől minden egészséges ember összeborzong és eszébe jut, hogy gyermekkorában fehér ingben, hogy térdepelt és hogy ő soha nem is gondolt semmi rosszra, mert arra csak az olyan kisiklott költőcskék gondolnak? Azután nem fogok olvasni olyan írókat, akik kommunista érzelműek, mint Szabó Dezső, vagy Móricz. Mert hát nem kommunista érzelmű az, aki arról ír, hogy vannak emberek akik éhesek, mikor vannak olyanok is, akik jóllaktak? És Herczeg Ferencet fogom olvasni csak. A Gyurkovics lányokat, meg az Aranyhegedűt, vagy a Bizáncot; mert ha akarok háboruról olvasni megtalálom a Bizáncban is, minek menjek én a világháborúba? Egyébként is Elek bácsi meséskönyve megtanított, hogy hazudik az, aki olyan rossznak tünteti fel a háborút. Mindenki örült, hogy elment és már a kilenc hónap múlva születendő kisdedek is ujjongtak: „pro patria mori“ és „ha még egyszer!“ És éppen azért a kezembe sem veszem Remarqueot, Rennt és más ilyen pacifistát, mert a „harc az em-

beri élet igazi formája és én ha holnap találkozom egy csehhel le fogom szűrni. Igenis Tanár Ur kérem! le fogom szűrni! (De akkor ki tetszik javítani a multkori rossz feleletemet magyarból?)

És azon alázatos kéréssel fordulok a Tanár Ur kegyes színe elé, hogy tessék megvédeni engem az olyan könyvektől, mint a Shaw, meg a Wilde művei. Én — nem akarom elolvasni őket, de ha elolvastam az első sorát, nem bírom letenni és akkor már olyan romlottnak érzem magam, hogy egész éjjel sírok és nem tudok aludni. Tessék nekem adni Tanár Ur kérem erkölcsös műveket; elsőben Pósa Lajost, hetedikben Csathót, nyolcadikban Herczeget, meg Szabolcskát. És én soha nem fogok olyan könyveket olvasni, mint a Sárarany. Soha többet! Csak ezt ma este már elolvasom, mert belekezdtem!

Nagy István.

Ö R E G D I Á K O K.

DÓKUS ERNŐ.

Az estéli harangszó kedvesen csendülő hívogatása, a szemközti Sátor-hegy szüretelőinek nótafoszlányával lágyan szűrődik be abba a szobába, ahol a mult emlékei között vitorlázó, kikötőket kereső kegyelmes úr, Dókus Ernő ónagyméltósága vetíti elem színes, magasra ívelt életét.

Patak! Valahányszor emlékezem reá, örömmámorban uszik a lelkem. Kilenc éves voltam, amikor 1860-ban oda kerültem. Az iskolapadok sok-sok drága emlékei közül kettőt mondok el. Első gimnazista voltam, amikor br. Vay Miklós főkurátor vizitációra érkezett. Osztályunkba belépve, az első szava az volt, hogy melyik itt a kis Dókus? Amikor előléptem és tanárain a legjobbakat mondották rólam, lehajolt hozzám és megcsókolt. Fiam, ez a csók itt ég még most is az arcomon. A másik emlék, amelyiknek az elmúlt esztendő hozta meg koronáját, a 300 és 400 esztendő jubileumokan való részvételem. Az 1861-ben megrendezett jubileum színes és nagyméretű képe még most is itt van előttem. A megjelent 25.000 ember főiskolánkért való rajongása, az akkor virágját élt függetlenségi eszmék hangulata kimondhatatlanul hatottak reám. Elképzelheted a 400 esztendő jubileumon átélt érzéseimet, amikor ünnepségünk fénypontja Kormányzónk személye volt, szemben a 300-as évforduló érzelmeivel, amikor az egész ünnepség alatt egy szó sem esett királyunkról. Amikor Vay Miklós ünnepi beszéde a függetlenség eszméjét hirdette, nem emlékezve meg a Habsburg-dinasztiáról, akkor az Isten különös kegyelme folytán éppen nekem jutott a szerencse, hogy főméltóságú urunkat üdvözöljem és köszöntsem. Ez az én igen nagy, boldog emlékem a két jubileumról. Érdekelni fog még benneteket bizonyosan, hogy a Széphalomra való felvonulásunknál a kocsi sor eleje már rég ott volt, amikor Patakról az utolsó fogat elindult.

A volt iskolatársak közül különösen Radácsy professzor él emlékemben kitörülhetetlenül. Igen meleg barátság fűzött hozzá. Valahányszor meglátogattam, mindig dolgozó szobájában találtam. Körötte tudományos könyveivel és a kandaló körül munkáját szemlélő családjával, előttem,

mindig a régi görög bölceket személyesítette meg. Végtelen kötelesség-tudó, komoly, tudós ember volt.

A mai nehéz és az elmúlt, boldogsággal telített idők diák generációi között párhuzamot vonva, mint a vizsgáztató bizottság elnöke csak azt mondhatom, hogy amint azelőtt is voltak kiváló évfolyamok, úgy e jelen időkben is a gyengébb évfolyamok mellett vannak igen szép eredményeket felmutató osztályok is. Inkább a modor folytonos javulásában látom az örvendetes haladást. Itt az internátusok munkája látszik meg. Hallottam, hogy a pesti theol. internátusban Szeóts Farkas felesége a legkisebb társasági érintkezési formáktól a legválasztékosabbig megtanítgatta, szoktatta az ifjakat. — Üzenem a pataki diákoknak, hogy őket szívem szerint szeretem, a főiskolát pedig örök hálámmal övezem körül, mert néki köszönhetem Isten után azt, amivé lettem.

Amint a lombjukat hullajtott öregfák milliójében méltóságos komolysággal pihenő kastély lépcsőin ballagok lefelé, tarsolyomban a múlt patinás emlékeit szorongatva, a közeli házikóból, könyve felé görnyedő kisleány bájos hangja csendül felém „... most is hallom a dalt elhangzott bár, cserebogár, sárga cserebogár...”

Novotny Gyula.

Régi-magamtól elbúcsuzom.

K. L barátomnak,

Mikor elhagytam az alföldi várost
és a vonat idekigyózott velem
a zúgó mozdony lázas iramában
eszembe jutott első versem:
Hozzád daloltam azt, Kedves jó Anyám. .
tizenhatszendős boldogta'an tüzzel!
...De megkopott azóta régi danám
és de megforrt életünk küzdelemmel,
valahogy mélyebb lett éltém kútja
és komorabb köd borult minden útra,
ami céljaim felé érkezett,
mert élni kezdtem az életemet . . .
Álltak gyakran utamba ferde bölcsek
és gondsorompók döbbentek mellemnek,
de a vágy, a vágy, az hajszolt szomjasan. .

*

Dús küzdések frontja mögöttem vagy,
Lázak, sírások Isten veletek,
Isten kezében eszközzé nőttetek! . . .

— — — — —
Szemem lassan csupa könnygyöngyhalom
és régi-magamtól elbúcsuzom! . . .

*

Gr, Haller Gábor.

Itt lenn

Itt lenn elhervad minden orgona, —
Rövid itt minden madár dala,
Olyan nyarokról álmodom én,
Melyek örökké tartanak mindég.

Itt lenn az ajkak egymásra tapadva
Tüzükből egyre veszítenek.
Olyan esőokról álmodom én,
Melyek örökké tartanak mindég.

Itt lenn mindenki elsiratja,
Ha volt szerelme, vagy barátja.
Olyan párokról álmodom én,
Kik összetartanak örökké mindég

Eredetiből ford: *Mészáros Vince*
V. é. tn

Sully-Prudhomme, igazi nevén: René
Francois Armand (1839 --1907) a francia
lírában a szimbolizmus képviselője volt.
Verseiben a formai tökélyt az érzések őszinte-
ségével és a filozófiai gondolatok mélysé-
gével egyesítette.

T Ü K Ö R E L Ő T T.

„ÚJ“ UTAKON.

Talán még sose hallottuk ezt a szót annyi sokszor emlegetni, mint éppen a mai időkben. Bárhová megy az ember, mindenütt azzal állanak elő, hogy *új*. Ha egy darab ruhát szeretne venni valaki, a kereskedő mindjárt kirukkol mondanivalójával: kérem, ez egy egészen *új* anyag. A régi ismerősét kereső ember szomoruan távozik a háztulajdonostól kapott felelettel: *új* lakónk van. A diák panaszkodva mondja lakótársának, hogy már megint *új* könyvet kell venni. Ijesztően sok kezd már lenni mindenben az *új*. Pedig ha valamikor nem volt alkalmas az idő, úgy most különösen alkalmatlan arra, hogy *újat* adjunk. Mert hiszen minden újnak az előállításához pénz szükséges, a mai embernek pedig éppen ez a leggyengébb oldala. Mindenünnen az új-jelszó hangzik felénk és lényegében minden a régi keretek között folyik.

Hogyan lehetséges ez? — ripakodott rám egyik alkalommal egy pesti diák — nézz meg egy nagy bált, hol a jazz-banda játszik, szinte feszül minden izom a vad ritmustól, csupa élet, csupa érzés az ember, vagy menj ki az utcára és csodálkozni fogsz azon, hogy az egyetemi hallgatók karonfogva sétálnak partnernőikkel; mámorral van telítve minden, hát hol itt a régi!?

S most még erősebben állítom, hogy lényegében minden a régi, mert mindez csak egy ősréginek, az emberiség örök ellenségének, a *bűnnek* az élvezése, pajtáskodása.

Mindenünnen azt kiáltják, hogy *új* és mindenben csak azt látom, hogy *régi*.

Miért van ez? Azért, mert ebből a sok felszínen mozgó *új*-ből, ki maradt a mindeneget megújító lényeg: a *lélek*. Pedig éppen *ezt* kellene odahelyezni mindennek a középpontjába, hogy valóban újjá legyen.

Ma már több vezéralaknak felcsendült az ajkán ez a szó: *új reformáció*. És a rengeteg új közül ezt találtam a legjogosabbnak, már csak azért is, mert ez pénzbe sem kerül; mert ez nemcsak a víz felszínét akarja felfodrozni, hanem a mélyre evez és magát a lényegét, a lelket akarja újjá teremteni. Új eget és új földet akar formálni. Az új reformáció tehát lelki aktivitást követel minden embertől. Az új reformáció nem tekintélyeket akar felállítani, hanem lelkeket akar megmenteni. Az új reformáció az Isten ügye iránti nagyobb odaadást követelő szent zászlóbontás. *Az új reformáció egy iszonyatosan megijedt ráébredése a hűtlen sáfárkodásnak és egy mély büntudat jóvátétele az Isten dicsőségére*. Az új reformáció nem az intelligenciáé és nem a teológusé, hanem a magyar kálvinizmusé; a magyar kálvinizmus zömét pedig a magyar falu alkotja, tehát az új reformáció mindenek előtt a magyar falué.

Kérdezhetné valaki, hogy miért van itt szükség új reformációra? Erre szeretnék most feleletet adni.

Talán sose hallatszott annyi panasz a falusi ember ajkáról, mint éppen a mai időkben. Egy nagy jajjal van tele a magyar falu. Ma már

észrevették ezt a segélykiáltást sokan és a sajtó alól egymásután kerülnek ki a magyar faluval foglalkozó regények és értekezések. Azonban az a legnagyobb baj, hogy a legtöbb ember — lévén ő pesti — csak mint *érdekes problémával* foglalkozik a magyar faluval és nem úgy foglalkoznak vele, mint egy elsősegélynyújtásra szoruló haldokló emberrel. Pedig a magyar falut mindenekelőtt így kell meglátnunk. A magyar falu nagy ismerője, Móricz Zsigmond mondja egyik regényében, hogy: „Az emberek annyira szűk, annyira parányi láthatárban élnek, hogy elvesznek a sötétségben, a mindennapi kenyér kamrájában élnek és érettük hiába halt meg a Krisztus.“ És ki tudná jobban erre a tudatra ébreszteni a falusi népet, mint maguk a lelkipásztorok. Elérkezett tehát az az idő, hogy papjaink nem tekinthetik magukat lelkész *uraknak*, hanem a hivatás érzetében kell, hogy elsősorban *lelkipásztoroknak* tekintsék magukat, akik tudják azt, hogy a magyar falu legnagyobb orvosa és megmentője *csak* a Megváltó Krisztus lehet.

„Győzni tanítanak, akik nevetni tanítanak“ — mondja Ravasz László. Nem lehet ma nagyobb hivatása a falusi intelligenciánknak, minthogy oda tudja lopni a mosolyt, a fanyar ajkú magyar nép szívébe. Nem indulhat ki nagyobb célkitűzéssel a fiatal lelkipásztor, minthogy ő a Krisztus *örömmüzenetét* fogja prédikálni.

Ugyanilyen beteg a magyar falu testvére is, a magyar tanya. Magyarország 19 százaléka él tanyákon. Ez az aránylag nagy szám lehetetlen, hogy a nyugodt szemlélődés állapotában hagyjon bennünket. Weis István „A mai magyar társadalom“ c. könyvében megrázó vonásokkal ecseteli a tanyai emberek életét. Szerinte a tanyai élet erkölcsi fejlődéséhez nélkülözhetetlen a vallás. „A tanyai ember azonban vallásáról csak igen elmosódó fogalmakkal rendelkezik, hiszen legtöbb helyen lelkigondozásról szó sincs, a plébános, vagy a protestáns lelkész bent ül a városban és ő papjaival csak az élet nagy fordulópontján: keresztelő, a házasságkötés, a temetés alkalmával jön összeköttetésbe, akkor is úgy, hogy a pap inkább formyszerű közreműködését viszonyaihoz képest elég magas összeggel kell megfizetnie. Hogyan jöhetne létre ilyen körülmények között a bensőséges meleg viszony, amely az igazi lelkipásztort híveivel összeköti? Hogyan gyakorolhatná a vallás azt a vigasztaló, serkentő és fékező hatást, amely az elernyedtt, vagy félvad emberből hasznos állampolgárt formál?”

És gondoljuk csak meg, nem jogos ez a vád? Nem *új reformációra* van itt szükség. Vajjon nem Krisztus esett-e ki a magyar falvakból és a magyar tanyákból? Olyan emberekre és lelkipásztorokra van ma szükség a falvakban — mondja Révész Imre —, akik nemcsak magyarul tudják előkelő gósztusokkal, a maguk éhes és szomjas nyájának, hogy merre van ama „gyönyörű mező“ és „szép kies folyóvíz“ — hanem hű gondnal, ha kell vérző lábakkal el is viszik oda.

Makkai Sándor azt mondja, hogy a *lelkipásztornak ablaknak kell lenni, melyen át Isten élete a gyülekezetbe sugárzik s amelyen keresztül tekint a gyülekezet Istenre.*

A régiék elmúltak s íme újjá lett minden.

Fürjész István

CSAK MINDIG AZ IGAZSAGOT!

Az „Ifj. Közlöny“ mult iskolai évi utolsó számában megjelent „A walesi bárdok és Lőrinczy György“ c. cikknek „késői állásfoglalásával szemben“ mind a tanárelnöknek, mind az Erdélyi Önképzőkörnek megtámadott *igazát* meg kell védelmezmem. Elismerem ugyan, hogy a cikk szándéka és célja, — egy már kiváló írónak *kiengesztelése*, — tiszteletreméltó vállalkozás; de csakis a velök szembeállítottak érdemeinek, főleg az *igazságnak megsértése* nélkül. Suum cuiquo.

A cikknek a tanárelnök szájába adott ezt az alapmondatát:

„mert arra nézve, hogy Aranyt ily nemzeti vonatkozás vezette volna a ballada megírásánál, semmi adat nem áll rendelkezésünkre s így azt nekünk nem is lehet a költeménybe „belemagyarázunk“.

Magaménak el nem fogadhatom, sohasem mondhattam. Mert:

1. Be nem bizonyítható állítás. Egyedüli ingatag alapja: az egyénileg nagynak ismert s mégis csak *gyarló emlékezés*. Naiv visszaálmódás — 53 év multán gyermek-ifju korba (!). — Értékjelző nemzeti „azonnal beiratkozott (L. Gy.) idejövetelekor az Önképzőbe.“ A bejegyzés szerint csak egy év mulva, csak 1878/79-ben volt tagja. Nagyot mondás a költői véna igazulására.

2. Erős *ellentmondásban* van az előző 16 év (1863—79) *közfelfogásával*. Naiv vagy célzatos *rá-nem-emlékezés*?! A symbolumokban, allegóriákban beszélés és irás több éve még ebbe az időszakba esett. Fel sem lehet tenni, hogy ez évek alatt Arany e balladáját ne úgy tekintették volna, mint symbolumot, ne lássák volna meg benne a hazai vonatkozásokat. Éppen azért lett mindjárt közkedvelt szavalati darabbá, mert az akkor már ugyanám feszültté váló közhangulat, a nemzeti állapot jelképezője volt. A nemzeti dac akkor is csak egy félelet volna a „miért“-re: csak azért, csak azért, minden magyar tudja miért.“ Ez időszak egyik neveltje Kazinczy Gábor ezt mondja: „E balladát mi a zsarnoki önkény jellemzésére irt költeménynek tekintettük. Ezzel a mentalitással szavaltuk, így tanitatták boldog emlékü professzoraink s *ilyennek jellemezte az egész levegő, melyben éltünk*.“ Szabad legyen szerényen felemlitenem, hogy én még inkább, még tovább, mint K. G. *ebben a levegőben éltem*. A ballada helyes elemzéséhez tehát, főleg már 1879-ben nem kellett s e „*vátesz*“-ség, se „*divinatorikus intuícis*“ Elég lehetett a L. Gy. akkori *józan esze*, a jelzett pontnál nem kellett *adatok* se. A váteszség ilyen értelmezésével ma Magyarország váteszekkel volna tele.

3. Az elemzés megdicsérése és az alapmondat között ki nem békitethő *ellenmondás* vagyon. Helyes volt az elemzés, mert a *közfelfogással* megegyezik. A tanár elnök is ezért *dicsérte* meg. És mert helyes értelmezését egészben véve *megdicsérte* „*belemagyarázás*“-nak nem lehetett mondanía. Egy szájból egyszerre meleget, hideget fújni nem lehet. Az a mondat tehát, mint tüzel észtert, az igazság serpenyőjében meg nem állhat. A kapcsolatok részletezésekor tévedett. Itt pl. a következtetéssel, de nem váteszi sejtéssel azt is állítottam, hogy Aranyt felszólították magasz-

taló vers írására, nem lehetett helyeselni; mert sem az elnök, sem a Kör felelőséget nem vállalhatott olyan állításért melynek a cikkíró is csak tiz év múlva örülhetett. El nem fogadása nem *pedazsória*, de *pedagógiára tapintatosabbak*. A Körnek a jegyzőkönyvek alapján készült 1878/79. évi története ezt az elemzést egy szóval sem emeli ki a megdicsért közül; nem igen lehetett tehát olyan „*mélyenjáró*“, olyan *nagyértékű*“, mint a cikk állítja. Hátha ennek is, mint a pályázó elemzésének „*a virágos irmodor*“ árthatott?!

Egészen bizonyos: mind a tanár elemzésének, mind a Körnek *igaza volt; helyesen ítéltek*. Így a cikk: művirág — illat nélkül. Horátiusi oda — diákkori megfeleelő alap híján. Sokat sejtő vagyis rejtő bús berceli kollokvium eredménye; nem is remélt, mért is kellett, még egészen el nem késett utravaló. Elmélkedjünk! No de azért:

Béke velünk!

Sárospatak, 1932. évi szept. 30.

Maklári P. M.

VÁLASZUL.

Makláry P. M. t. kartársam helyreigazítást küldött be az *Ifj. Közlöny* juniusi számában L. Gy. önképzőköri elemzéséről irt emlékezésemre. Helyreigazításában visszavonja akkori elnöki álláspontját, megtagadja, amit előttem f. évi július 2-án ennek védelmére felhozott, — s most ő is a L. Gy. meg a Voinovich álláspontjára helyezkedik. Én ezzel szemben továbbra is fenntartom cikkem 2 főtételeit, t. i. hogy L. Gy. a Walesi bárdokat a magyar nemzeti érzéstől inspirált balladának nevezte, s hogy a tanárelnök ezt a tételt nem fogadta el helyesnek, — fel, mert a dolog valóban így történt. Ő, aki jul. 2-án nem emlékezett, s most sem emlékezik erre az önképzőköri ülésre, megcáfolja, *gyarlónak* nevezi az én emlékezésemet, aki emlékezem az ülésnek erre a mozzanatára. A vitát könnyen eldönthetjük: él még az eset főhőse, szenvedő alánya; — kérdezzük meg őt, s ő megfogja mondani, melyikünknek van igaza? mi volt e kérdésben az önképzőköri tanárelnök akkori felfogása? s így az is ki fog derülni, hű-e vagy gyarló-e az én emlékezésem? Nem hiszem, hogy L. Gy. bármelyikünk kedvéért eltérne az igazságtól!

A helyreigazításának apró gunyolódásaira, vagdalkozásaira nincs miért válaszolnom, hisz' ezek csak azt mutatják, mennyire haragszik t. kartársam cikkem miatt, már pedig egy francia közmondás azt tartja: Aki haragszik, annak nincs igaza!

Rácz Lajos.

KÖNYVISMERTETÉS.

* *Földi Mihály: Isten országa felé.* (Regény.) Wells írja a William Clissold világa c. regényében, hogy egy egyesület kellene alapítani, amelyik csak a becsületes eklámozást engedné meg. Akire van egy

kis hatással a reklám, annak megragadta figyelmét az utóbbi időben a tentírt regény. Mert a reklám nem elégedett meg csak „reklámmal“, hanem kiváló írók, kritikusok (Nagy Endre!) egyhangu lelkesedéssel emlékeztek meg erről a „remekműről“, amely „az Ember Tragédiája óta a legnagyobb kísérlet, amit magyar szóval építettek meg.“ Kísér-

letnek kísérlet és ha Földi Mihály mögött nem lenne olyan nagy irodalmi mult (10 egynehány kötet) azt lehetne mondani, hogy a cipészinas kísérletezett a király cipőjével. Mert Földi Mihály mesterember író. Elhatározta, hogy felteszi szelid működésére a koronát és nagyszerű koncepcióju regényt fog írni az „Életről.“ Meg is írta. Az Ördög regényét. És belekevert mindent, amit az új irodalom megteremtett: pszichoanalizist, primitíviséget, nagy szenvedélyt, középkort, zenét; egyszóval abból ami ő és új egész lomtárral. Mi senkik és semmik vagyunk. Alázatos élvezői és áhitatos imádói mindannak, ami szép. De egy ilyen mű előtt, bármennyire moderneknek valljuk is magunkat, megrettenve állunk meg: ez az új világ? ez a mi világunk? Ez a nagyképűség és mindazok a nagyképűségek, amik odakölszönzik magukat reklámnak? És ordítják hogy milyen fényes ruhája van a királynak? de mi naiv szemű kis györek csak annyit tudunk mondani, hogy a király meztelen.

N. I.

* „**Új Magyarság**“, aktív kálvinista folyóirat, a Soli Deo Gloria Diákszövetség újjászervezett lapja. Az S. D. G. ujult erővel fujja hatalmas kürtjén merész riadóját e lap hasábjain, melynek különös értéke az is, hogy egy csomóba gyűjti nemesek Magyarország, hanem Csehszlovákia és Románia magyarul író legjobb, fiatal erőit is és megszólaltatja. Minden sora veséig ható igazságokat dübörög, amiket ugyan már tíz év óta hallunk és talán egy kissé sablonosoknak látunk pozitív tettek nélkül. Azonban meggondolva azt, hogy egy mozgalom elveinek állandó propagálása elmaradhatatlan, örömmel köszöntjük a régi utakon haladó, de merészebb hangú lapot. És abban a reményben, hogy a nagy szavakat még nagyobb tények fogják követni és igazolni, meleg szeretettel ajánljuk mindazoknak a figyelmébe, akik egy kissé is kíváncsiak a kálvinista fiatalság új arcára és néhanapján szembe szoktak nézni ezzel a sötét kérdéssel: mit hoz a Jövő?

Kárász József.

* **Korunk Szava.** Az aktív katolikus ifjuság e lapját örömmel üdvözöljük, bár későn, mert csak most jutott el hozzánk. Megérdemli a nevét. A középkori keresztyén lélek mélységeivel tudnak belátni írói a mai kor problémáiba és cikkeik megmutatják a mai ifjuság egyik arcát.

N. I.

* **Korán sötétedik** címmel egy nyolc-íves, csinos kiállítású könyv hagyja el a nyomdát. A könyv szerzői négy teológus: *Nagy István, gróf Haller Gábor, Stéphan László és Kárász József*, kiknek írásait a „Közlöny“ hasábjain az olvasó kis részben ismeri is már. Ifjú életükre idő előtt ráátnyékoltódott a *Ma* életének sötét árnyéka, mert hisz meglátásaikat a mai kor tükre adta nekik. Melegen ajánljuk elolvasásra a könyvet. A könyv ajánló sorait Szabó Zoltán akadémiai professzor írta, kinek meleg érdeklődése ígérő garancia a sikerhez.

LÖVEY DÁNIEL
1906—1932

Árván hagyott egy őrhelyet a roskatag kálvinista Sion bástyáin és árván hagyta özvegy edesanyját. — Szíve megpihent és megbékült már a csendes halálban. A harcosok és apostolok közül való volt, akiknek élete örökös tusa. — Eposz küzdelem volt az, amit neki, mint nagyon, nagyon szegény diáknak megkellett vívnia az élet anyagi gondjaival — De mi volt ez a küzdelem, amit a „szegények iskolájá“ nak falai között harcolt, azokhoz a lelki tusákhoz képest amiket, mint Isten szolgája és a magyar nyáj pásztorá vívott, kint az életben.

Óh mennyi, mennyi riadt kérdés volt a lelkünkben!? Hogy itt a Nód pusztáján (a zsidó biblia nyelvén annyit jelent „számkivetés földjén“) lehet e Siont építeni!? Nem örök, elérhetetlen szimbolum-e itt az egyesített cimer?! Hogy nemcsak egy őrvárásnyi idő e itt a magyar élet a Törté-

nelem nagy táborozásában!? — Kisértettek céltalan tusák, halott álmok és haldokló legendák. És Tiborc lelkének keresése közben felkísértett a gondolat: a mult üres hordó és véres bicska. Meghalt a parasztunk lelke!? — Óh verejtékes gyötrődések, sötétbe néző lobogó szemek. — És óh boldogság, mikor megmutatkozott előttünk, Isten kegyelméből, hogy az eke és a biblia hozza el a jövőt és nincs veszve semmi. Most már megvan oldva minden kérdése. A pásztor elment, irtahagyta nyáját. Kevesen tudták, hogy ez a szerény, hallgatag fiatal férfi mennyire szerette fáját és hivatását.

Ő fanatikusan megvolt győződve arról, hogy nem frázisembléma a kálvinista katedra koronáján a maga vérét adó pelikán madár. — Igen, ő mindent odaadott. — És eltemették egy csendes őszi nagon, mikor mi vizsgára állottunk, eltemették az áldott magyar földbe.

Tudom, hogy csendes és megadó lélekkel adta oda 26 éves fiatal életét. Mert élete élete egyik legerősebb pillére a predesztináció volt. — Tudom, hogy elszálló lelkében nem volt vád és semmi keserűség.

Óh testvér, boldog vagy már Te! A mi lelkünk látod keserűen fáj korai halálad miatt.

Keserű mosollyal (ami fájdalmasabb, mint a sírás) gondolunk arra, hogy hitelbevett palástban és ruhában kellett elmenned utolsó utadra, mert két évi káplánkodásod alatt abból az éhbérből, amivel az egyetemes egyház ellátja káplánjait, legnagyobb erőfeszítés mellett sem telt saját palástra. Nem baj testvér! A szived és a kopott bibliád a sajátod volt! És ez a fontos ott fent, ahol számon kérnek mindeneket!

Igy búcsuzunk el Tőled. Ne haragudj, hogy a megszentelt bánat érzése mellé szegyenkezés és keserűség is vegyül gyászunkba.

Jó pihenni a magyar földben, ahol halottak porából új kalász és új harcos kezek nőnek. — És jó a léleknek, aki megtért oda, ahol nincsennek mostoha gyerekek, csak édes egyforma sorsban élő testvérek, fénylő orcák a Minenható előtt.

„Boldogok a halottak, akik az Úrbari halnak meg mostantól fogva. Bizony, azt mondja a Lélek mert megnyugosznak az ő fáradságuktól, és az ő cselekedeteik követik őket“ (Jel. XIV. 13. v.).

Áldás, békesség!

Putnok.

Szabó Lajos.

† HIREINK

Szeretettel indítjuk útnak új formába öltözött Közlönyünket. Fogadják öt szívesen, kedves olvasóink. Szerkesztőség.

Kérjük azokat, akiknek címük évközben változik, értesítsék erről a kiadóhivatalt.

A segédlelkészek ünnepélyes kibocsajtása. Szeptember 22-én, csütörtökön a pataki főiskola tizenöt segédlelkészt bocsájtott ki. Az ünnepélyes kibocsajtás ezuttal nem az imateremben, hanem a nagytemplomban ment végbe, ami boldog és áhítattól telített hangulattal fényesítette az ünnep tisztességes komolyságát. — Az új segédlelkészek felavatása este 6 órakor vette kezdetét a ref. templomban, melynek hajója zsufolásig megtelt. Az egyházi ének után dr. *Enyedy* Andor egyházkerületi főjegyző, miskolci lelkész imádkozott. Majd *Tóth* Lajos a főiskola seniora tartott gazdag tartalmu, megható őszinteségű egyházi beszédet. Pédikációja mély hatást váltott ki a gyülekezetből. Ezután dr. *Mátyás* Ernő, a teológia igazgatója szép beszéd kíséretében átadta az új segédlelkészeket az egyházkerületnek. Az ünnepélyes aktus után *Farkas* István püspök magasszárnyalásu beszédben köszöntötte az ifju lelkészeket. Következett az új segédlelkészek ünnepélyes eskütétele. *Berta* István, *Egressy* Lajos, *Jeney* József, *Medgyasszay* Pál, *Molnár* István, *Nagy* Árpád, *Pósa* Dezső, *Simon* József, *Szilva* Sándor, *Szomolnok*y Lajos, *Técsy* Béla, *Tóth* Ferenc, *Tóth* Lajos *Veress* Lajos segédlelkészek palástban az Ur asztala elé sorakoztak, ahol *Enyedy* Andor dr. vette ki tőlük az esküt. Esküté-

tél után *Farkas István* püspök imádkozott és megáldotta őket

Október 6-án impozáns keretek között ünnepelte meg a főiskola az aradi gyásznap nyolcvanharmadik évfordulóját. A szokásos gyászünnep istentisztelettel kezdődött a templomban. Délután az imateremben ünnepély volt, ahol dr. Ujszászy Kálmán th. professzor ur magasszárnyalásu ünnepi beszéde, Tóth Lajos II. é. th. szavolata, a kórus és a zenekar újra a lelkünkbe hozták a magyar nemzet egyik legnagyobb, legfájdalmasabb tragédiáját a Habsburg dinasztia legégbekiáltóbb gaztettét ezzel a nemzettel. Majd a világháboruban elesett pataki diákokról emlékeztünk meg az emlékükre állított márványtábla előtt, ahol Tóth Lajos szenior kemény szavakkal intette az ifjúságot a hősök tiszteletére. Az ünnepélyt a kegyeleti staféta lezajlása zárta be, a gimnázium, a tanítóképző és a levante cgylet részvételével. A küzdelemből a gimnázium került ki győztesként.

Vizsgák teológiaiánkon. Szeptember második felében tartották meg az alap, első s második lelkészképesítő vizsgálatot. *Alapvizsgálatra* jelentkezett 2) teológus, akik közül jeles eredménnyel vizsgázott Palumbo Gyula, 2 jó és 11 elégséges eredményt ért el Javitó vizsgálatra utasított egy tárgyból 3, két tárgyból 3 ifju. *Első lelkészi vizsgára* állott 16 végzett haligató. Jeles képesítést nyertek: Molnár Pál, Nagy Árpád, Simon József, Szomolnok János, Tóth Ferenc és Tóth Lajos. Jó eredménnyel 5 és elégségesen végeztek 5-en. *Második lelkész-képesítő* vizsgát tett 13 segédlelkész. Jeles oklevelet szereztek: Csathó József, Ferencz Lajos, Gyüre Lajos, Sipos István és Szabó Lajos. Jó eredménnyel 2, elégséges eredménnyel 5-en végeztek.

Modern szerenád. Adva van egy szerelmes lovag, egy gramafon rumba lemezekkel, egy nagy emeletes ház, egy lelki ziccer és egy kancsó víz. Egy modern ifjú diák az ősz hangulatától megragadva hóna alá csapta gramafonját s elment ideálja ablaka alá, hogy lecsapolja fölös érzelmeit és nacht-

musikban kedveskedjék ideáljának. Felcsendül a dal: „How do yuo do mister Brown“ és „A babám budakeszi“. Itt azonban egy kellemetlen incidens adott diszonans hangokat. Ugyanis az emeletről egy álmos, konzervatív lelkületű ifjú a nyugalmi helyzetben levő kancsó hideg víz mozgási energiába hozásával hűtötte le a rumbás hangulatot.

Eljegyzések. Örömmel vettük és adjuk a hírt, hogy Gyüre Lajos helyettes lelkész Rác Évát, nyugalmazott professzorunk leányát és Pósa Dezső segédlelkész Somody Évát jegyezte el. Isten áldását kívánjuk életükre és meleg szeretettel gratulálunk.

Amerikai magyar származású diák a gimnáziumban. Fodor Byron a neve. Amerikában már érettségizett és azért jött ide, hogy a magyar érettségit is megszerezze, mert ovisi tanulmányait magyar egyetemen akarja végezni. Megkérdeztük, hogy milvenek az első benyomásai. Azt mondja, hogy nehezen tud megszokni, mert Amerikában jobb diáknak lenni. Mint mondja: „Ott nem minden van tilos.“

A tanítóképző intézetben a theologus ifjúsággal közös Soli Deo Gloria Collégium alakult. Kopácsi István nevét viselő collégiumunk 10 theologus és 30 tanítóképzős ifjával Önként! Önzetlenül! Óérette! indult Isten dicsőségét szolgálni. Elnök: Koncz Sándor II. é. hh., jegyző: Kis Balázs V. é. tan. növ., pénztáros: Szaniszló Gyula IV. é. tan. növ.

Gimnáziumunk Önképzőkörében megindult a munka. Előadásokat és felolvasásokat tartottak Nietschéről, Dosztojev-szkiről, a leszerelési konferenciáról, a jövő energiaforrásairól. A gyűléseket zongorahedüszámok és szavalatok tették változatosabbá.

A tanítóképző ifjúsága aktuális problémák megvitatására szükségesnek tartja, hogy három önképzőkört tartson hónaponként. Minden hónapban nyilvános önképzőkört rendez Ezen érdekes szabadelőadások, ének és zeneszámok hangzanak el. Hitler, Móríc, Hauptmann, Liszt, Ady, Marx és

Engels mind sorra kerül. Mindenkit szeretettel várunk október 23-iki diszgyűlésünkre.

A Hittanhallgatók Egylete szeptember 16-án tartotta első összejövetelét. Ebben az iskolai évben kitűzött cél elsősorban az ifjúság munkájának fokozása önálló tudományos dolgozatok készítése és felolvasása által. A pályatételek kitűzése is megtörtént, amelyek között egyik legérdekesebb a püspök ur által kitűzött pályatétel: „Miért kell szeretni a református papnak a magyar falu népét?” Reméljük, hogy az eddigieknél gazdagabb eredménnyel fogjuk zárni az évet.

Klebersberg Kunó gr. volt v. és k. miniszter halálakor mi is mély részvételt osztozunk az egész ország gyászában. Patak is nagyon sokat köszönhet neki.

GRAFOLOGIA

Rovatvezető: *Kazay József.*

I. D. A.—*Vác.* Modern férfitípus. Nagy tervekkel telve, társadalmi revíziós hajlamokkal. Kiváltságos szerep betöltésére vágyó, csörte-ő akarnok, igazi éledő automata. Könnyen csinálhat nagy karriert. Sokoldalú tehetség, az érzelem és meggondolás gyakori küzdelmével. Adminisztratív képessége külön kiemelendő Paradox ötletekben gazdag, szellemes társalgó. Kitartó barát. Fellépésében sokszor radikális. (Helyszüke miatt egyelőre ennyit. Még üzenünk.)

„*Aranyhegedű.*” Kimondottan gyakorlati képességű s felkészültségű, széleslátókörű nő. Választékos egyszerűséggel, a formák kimért betartásával s diszkréten tetsző magakelletéssel tűnik fel. (Pár sor irásából csak ennyit mondhatunk; legalább 30—40 sort írjon. akkor többet üzenünk.)

„*Olajág.*” Szintén kevés írásanyagot küldött; annyi azonban kivethető belőle, hogy egészséges konzervatívizmusban nevelt, fegyelmezett egyén. elmélyedő készséggel.

„*Helyben.*” Kivételes nőies sajátosságok színészi képességgel párosulnak benne. Alig-

hanem félreismerte önmagát mert zárkózott, hűvös s modorban „nebántsvirágdressz” ben jár. (Miért?)

„*35. Férfi.*” Egyébként művészelke rendezetlen és egyensúlytalan. Leszűrt idegekkel jár a világban. Világnézetében keverve van: futurizmus és a többi járványos művész rigolya. Nincs rá oka félni, hogy végül pesszimistává válva végezze magát; nem könnyen lesz azza! Mert ami lefosse: lesz szellemi tápláléka: hosszú időnkig tordelheti sajátos ízű emlékpogácsáit...

„*Saujhely 52.*” Élete telve van konfliktusokkal, visszavonásokkal. Ennek okát abban látjuk, hogy Önnek egyébként fantázia felé hajló alaptermészete van s nagy életkora dacára még mindig sokat nézi a magas egetet s közben itt lenn elveri bokáját. (*Tudnivalók* az analizáltatásra vonatkozólag a szeptemberi számban találhatók.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Debreceni internátus. Köszönjük az elismerést. A lap megy. Esetleges rövid reflexióknak szívesen helyt adunk. — **M. V. Spatak:** A „kosarat kapott”-nak a Közölny nem alkalmas terep. — **Bürger F.:** A jövő számban jönni fog. — **L. M.:** Untauglich. — **Anonimus:** Tessék az ifjúság problémáját jobban összekapcsolni az önképzőkörrel; szedje mondókáját rövidebbre és írja a nyomdai kivánságoknak megfelelően. — Szerkesztői bizottságunk határozata folytán öregektől csak abban az esetben fogadunk el cikket, ha az minden olvasónk számára „égetően fontos”. — Kéziratot nem adunk vissza. — Lapzárta minden hónap 5 én.

Kiadóhivatali vezetők: Fűrjész István és Kovács István.

Kiadja: a főiskolai Ifjúsági Egylet.

Nyomtatta: Kisfaludy László
a ref főiskola betűivel Sárospatakon.

KONCZ FERENC, SÁROSPATAK

LORÁNTFY U. 8. CIPŐÜZEM ÉS CIPŐKERESKEDÉS SAJÁT HÁZII

Külön mértékosztály!

A diákság évek óta felkarolt cipéze

Megrendelésre készít elsőrendű férfi-, női- és gyermek-, egyszerű és divatcipőket, orthopédcipőket, cserkész- és mindennemű sportcipőket vízhatlan minőségben, **szolid árak** mellett. **Javítások** gyorsan és gondosan eszközöltetnek!

Állandó raktár férfi-, fiú- és gyermekcipőkben, papucs- és házicipőkben, cipőápoló és vízhatlan szerekben; minden létező színben **legjobb minőségű cipőkrém, lack-olaj, cipőfestékek**; vadász- és sicipőkhöz **cethal-cipőzsínór**; alacsony termetűeknek **belső sarokemelő**; elsőrendű **cipőzsínór**; fájóslábúaknak **ludtalp-betét** és mindennemű talpbetét-különlégességek!

Vidéki megrendelések azonnal eszközöltetnek!

FIGYELEM!

FIGYELEM!

Ha olcsón és divatosan akar öltözködni, úgy ruháját

Feldmann Jakob

férfiszabó

elismerett szabóműhelyében varrassa, Sárospatak, Kossuth-utca 21. szám, az udvarban. Műhelyemben a legújabb divat szerint készítek **uicaf-, alkalmi és egyenruha**, továbbá **téli-, átmeneti, raglán stb. kabátok**.

Minden e szakmába vágó munka a legpontosabban és jutányosan készítek.

DIÁKOKNAK ÁRKEDVEZMÉNY.

FIGYELEM!

FIGYELEM!

Czeizler Izidor

divatüzletében

Sárospatakon állandóan beszerezhetők:

férfi és női

divatárúk,

piperecikkek,

rövidárúk,

katonai

felszerelések,

előírástos diák-

egyenruházati

cikkek.

JUTÁNYOS ÁR.

